

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Kwaliteitsprogramma Agrarische Producten

Jaarrapportage 2020

Gerda van Donkersgoed
Marja Beukers
Zohreh Etemad
Matthijs Sam
Marcel Mengelers (contactpersoon)

Colofon

© RIVM 2021

Delen uit deze publicatie mogen worden overgenomen op voorwaarde van bronvermelding: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), de titel van de publicatie en het jaar van uitgave.

Gerda van Donkersgoed *et al.*, RIVM

Contact:
Marcel Mengelers
V&Z/VPZ/VVH
Marcel.Mengelers@rivm.nl

Deze interne jaarrapportage is verricht in opdracht en ten laste van bureau Risicobeoordeling & onderzoek van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA-BuRO) in het kader van kennisvraag 9.1.54, KAP-database

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Ingevoerde data en kwaliteitscontrole	5
2.1	Leveranciers	5
2.2	Kwaliteitscontrole	5
2.3	Kwaliteitsdocument KAP	6
2.4	Ontvangen en verwerkte data	6
3	Datakwaliteit	8
3.1	Detaillering van de data	8
3.2	Aanpassingen dataformats en databank	9
3.3	Implementatie Business Rules EFSA	9
4	Gebruik van de data	11
4.1	Gebruik data in Nederland	11
4.2	Levering aan EFSA	12
4.3	FAO en WHO	13
4.4	KAP-website	14
5	Overlegstructuren	17
5.1	Overleg BuRO en RIVM	17
5.2	Overleg WFSR/NVWA-Handhaven en RIVM	17
5.3	Breed NL overleg (Europese) Commissiewerkgroepen contaminanten en residuen	17
5.4	Dataplatform	17
6	Conclusies	18

1 Inleiding

Bewaking en beheersing van de veiligheid en kwaliteit van voedsel en agrarische producten vergt inzet van zowel de overheid als het bedrijfsleven dat betrokken is bij voedselproductie, –handel en –distributie. Hierbij speelt de controle op residuen van gewasbeschermingsmiddelen en contaminanten een belangrijke rol. Het Kwaliteitsprogramma Agrarische Producten (KAP) verzamelt de residugehalten die het resultaat zijn van jaarlijks doorlopende monitoringsprogramma's op het gebied van voedselveiligheid in de voedselketens. Daarnaast worden ook de resultaten van ad-hoc surveys opgenomen in de databank. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en Wageningen Food Safety Research (WFSR) leveren data van deze monitoringsprogramma's aan het KAP-project. Het KAP-project draagt zorg voor een systematische dataopslag in de KAP-databank, waardoor de juiste data snel toegankelijk zijn voor innameberekeningen ten behoeve van risicobeoordelingen. Gegevens uit de databank worden tevens gebruikt voor trendanalyses en ketenvraagstukken. Tevens verzorgt KAP de verzending van de Nederlandse overheidsdata naar de Europese Autoriteit voor de Voedselveiligheid (EFSA) en fungeert daarmee als centraal verzamelpunt. De gegevens in de KAP-databank worden door diverse partijen gebruikt om inzicht te verkrijgen in het voorkomen en de risico's van chemische stoffen in voedsel en diervoeder. Het RIVM biedt hiermee ondersteuning bij de (beleids-)evaluatie ten behoeve van het vermijden, beheersen en zo nodig terugdringen van gehalten van bekende en minder bekende probleemstoffen.

Het doel van dit jaarrapport is inzicht verschaffen in en verantwoording geven over alle dataverwerking en kwaliteitscontroles binnen het KAP-project in 2020. Er wordt tevens ingegaan op datakwaliteit, gebruik van de data, internationale ontwikkelingen en overlegstructuren.

2 Ingevoerde data en kwaliteitscontrole

2.1 Leveranciers

De KAP-databank heeft in 2020 meetgegevens van chemische contaminanten ontvangen van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en WFSR (Wageningen Food Safety Research).

2.2 Kwaliteitscontrole

Databestanden worden jaarlijks aangeleverd om ingeladen te worden in de KAP-databank. Zodra door de dataleverancier werd aangegeven dat de dataset voor het betreffende jaar compleet was, werd een kwaliteitscontrole uitgevoerd.

De kwaliteitscontrole van de data die in 2020 zijn aangeleverd vindt plaats wanneer data gereed worden gemaakt voor verzending naar EFSA. Per te verzenden dataset worden o.a. de volgende controles uitgevoerd:

- Is de combinatie product en herkomstland logisch (bv. sinaasappelen uit Nederland);
- Is de productiewijze juist ingevuld;
- Is de bemonsteringstrategie compleet en juist ingevuld;
- Komt eventuele extra aangeleverde informatie over het geanalyseerde product overeen met de productcode;
- Is alle informatie over de gebruikte analysemethode compleet (gebruikte analysetechniek, detectie- en kwantificeringslimiet etc).

De geconstateerde bevindingen worden besproken met de dataleverancier en tevens wordt besproken welke actie zal worden ondernomen. Indien nodig stuurt de dataleverancier een nieuwe, gecorrigeerde dataset.

Bij selecteren van de data voor EFSA in het SSD2-format worden vanuit KAP de juiste koppelingen met de diverse 'catalogues' van EFSA gelegd. Ook deze koppelingen worden ter controle aan de dataleverancier voorgelegd. Tevens wordt een overzicht gestuurd waarbij voor ieder monster- en meetresultaat de codering volgens de leverancier en de codering volgens EFSA naast elkaar worden weergegeven.

Zodra een dataset is geüpload in het Data Collection Framework (DCF) en volgens de Business Rules van EFSA de status 'Valid' heeft gekregen, kan een dataset doorgezeten worden naar het Data Warehouse (DWH) van EFSA. Als een dataset hierin is opgenomen, worden door EFSA rapportages gegenereerd die door de dataleverancier moeten worden beoordeeld op correctheid. Als de gegevens correct zijn bevonden, kan de dataleverancier aangeven dat ze 'Validated' zijn en worden ze definitief opgenomen in het DWH.

Naast de bovenbeschreven controles wordt jaarlijks een controlescript gedraaid waarmee de databank op onregelmatigheden wordt gescand. Hiermee wordt bijvoorbeeld gecontroleerd of elke meting gelinkt kan worden aan een monster en of een monster geen dubbele resultaten heeft van een bepaalde stof (Figuur 1). Geconstateerde onregelmatigheden in de KAP-databank worden gecorrigeerd.

```

Object Explorer
Connect
sqlw04-int-p\RIVM03 (SQL Serve
  Databases
  Security
  Server Objects
  Replication
  Management
  SQL Server Agent

Controle data.sql -r (kapetusler (56))*
/*CONTROLE: BINNEN 1 MONSTER KOMT EEN BEPAALDE STOF VAKER VOOR
MOGELIJKE OORZAAK: 1) BINNEN CONVERSIEPROGRAMMA IN CONVERSIE_STOF
ZUN MEERDERE EXTERNE STOFFEN GEKOPPELD AAN DEZELFDE KAP-STOF, 2) DUPLO'S */

SELECT leverantie.lev_name vw_monster_meting_lookup.bmp_id vw_monster_meting_lookup.bmp_cd_extern
vw_monster_meting_lookup.stg_nr vw_monster_meting_lookup.ssg_nr vw_monster_meting_lookup.sto_nr
vw_monster_meting_lookup.sto_name vw_monster_meting_lookup.vor_id vw_monster_meting_lookup.methode
meting.mtw_resultaattype_name COUNT(*) AS [Aantal records]
FROM leverantie INNER JOIN
vw_monster_meting_lookup ON leverantie.lev_id = vw_monster_meting_lookup.lev_id INNER JOIN
meting ON vw_monster_meting_lookup.mtw_id = meting.mtw_id
WHERE
--vw_monster_meting_lookup.lvr_name LIKE 'RIKILT'
leverantiejaar > 2008
GROUP BY leverantie.lev_name
vw_monster_meting_lookup.bmp_id
vw_monster_meting_lookup.bmp_cd_extern
vw_monster_meting_lookup.stg_nr
vw_monster_meting_lookup.ssg_nr
vw_monster_meting_lookup.sto_nr
vw_monster_meting_lookup.sto_name
vw_monster_meting_lookup.vor_id
vw_monster_meting_lookup.methode
meting.mtw_resultaattype_name
HAVING COUNT(*) > 1
ORDER BY lev_name sto_name

```

Figuur 1. Deel van het controlescript waarmee onregelmatigheden in de KAP databank gesignaleerd kunnen worden.

2.3 Kwaliteitsdocument KAP

In het 'Kwaliteitsdocument KAP-databank' zijn alle activiteiten en processen rondom het beheer en gebruik van de KAP-databank beschreven en is bekeken welke kwaliteitsborging hiervoor aanwezig is.

Met het opstellen en naleven van de processen die worden beschreven in dit kwaliteitsdocument kan de kwaliteit van de databank nog beter gewaarborgd worden. Hierbij is de afbakening dat dit enkel de databank en de processen betreft, een inhoudelijke kwaliteitsevaluatie van de data valt hier buiten.

In 2020 is het document voor enkele gewijzigde processen aangepast en het concept document is vooral in grote lijnen met de opdrachtgever en intern besproken.

2.4 Ontvangen en verwerkte data

In 2020 zijn, op het moment van schrijven, meetgegevens van ongeveer 35.000 verschillende monsters door het KAP-project ontvangen. In tabel 1 is een overzicht van het aantal monsters, metingen, producten en herkomstlocaties per meetprogramma opgenomen.

Tabel 1. Aantal geanalyseerde monsters, metingen, bemonsterde producten en herkomst-locaties per leverancier en meetprogramma in 2020 door KAP ontvangen en verwerkt.

	Meetprogramma	Jaar	Aantal monsters	Aantal metingen	Aantal producten	Aantal herkomst locaties
NVWA	Nationaal Controleplan (MANCP) ¹ - Gewasbeschermingsmiddelen	2019	+/- 3.000	+/-1.100.000	+/- 200	+/- 70
	Nationaal Controleplan (MANCP) ¹ 2- Mycotoxinen	2019	+/- 4.000	+/- 75.000	+/- 130	+/- 73
	Nationaal Controleplan (MANCP) ¹ - Zware metalen	2019	+/- 400	+/- 1.600	+/- 50	+/- 30
	Nationaal Controleplan (MANCP) ¹ - Nitraat	2019	+/- 80	+/- 80	+/- 20	+/- 5
	Nationaal Controleplan (MANCP) ¹ - Acrylamide	2019	+/- 450	+/- 450	+/- 30	+/- 10
	Nationaal Controleplan (MANCP) ¹ - Vee en Vlees	2019	+/- 25.000	+/- 560.000	+/- 80	+/- 15
	Nationaal Controleplan (MANCP) ¹ - Diverse contaminanten (Sudan kleurstoffen, Minerale olie, Pyrrolizidine-alkaloïden, HCN, MCPDs, PAKs, Jodium, biotoxinen)	2019	+/- 950	+/- 7.800	+/- 50	+/- 40
WFSR	Nationaal Controleplan (MANCP) ¹ - dioxinen en vlamvertragers in vlees, vis, melk en eieren	2019	+/- 250	+/- 7.500	+/- 30	+/- 10
	Monitoring PCB's, dioxinen en PFAS in paling e.a. - sportvisserij	2019	+/- 25	+/- 2.500	+/- 2	+/- 20
	Monitoringprogramma diervoeders	2018	+/- 1000	+/- 25.000	+/- 150	+/- 35

¹ Multi Annual National Control Program

3 Datakwaliteit

De kwaliteitseisen die door de eindgebruikers gesteld worden aan de data in de KAP-databank verschillen per toepassing (bijvoorbeeld trendanalyses, innamenberekeningen, datalevering aan EFSA) en zijn soms niet goed gedefinieerd. Om duidelijkheid te verschaffen en de datakwaliteit (lees: datacompleteheid) te verbeteren zijn verschillende acties ondernomen, die in onderstaande paragrafen worden beschreven.

3.1 Detaillering van de data

Het is noodzaak voor zowel de nationale doeleinden van KAP als voor dataleverantie aan EFSA (zie 4.2) om de data uit te breiden met meer en gedetailleerdere informatie van o.a. de bemonsterde producten, de gebruikte analysemethoden en analyseresultaten. In overleg met deskundigen van NVWA en WFSR is de geleverde informatie over de monsters in verschillende datasets (Tabel 2) uitgebreid. Om deze gegevens ook in te laden zijn SQL-Userscripts opgesteld (Figuur 2). Hiermee kunnen bijvoorbeeld de bemonsteringsstrategie en detectielimieten toegevoegd worden in de KAP-databank.

Tabel 2. Uitgebreide datasets.

Gedetailleerde dataleveranties	
NVWA	Nitraat
	Zware metalen
	Mycotoxinen
	Acrylamide
	Diergeneesmiddelen (Vee en Vlees)
	Gewasbeschermingsmiddelen
WFSR	Diverse contaminanten (Sudan kleurstoffen, Minerale olie, Pyrrolizidine-alkaloiden, HCN, MCPD's, PAK's, Jodium)
	Dioxinen en vlamvertragers
	Diervoeders


```

Zware metalen aan...KapETLUser (511)*  Ingeladen monster...(KapETLUser (61))
--WAARSOORTEN
--Groepen 'Overigen' e.d. bekijken en adhvAanduiding aanpassen
UPDATE [SIR-KAP-DATA] dbo monster
SET pro_id = 4305 --litchees
WHERE bmp_id IN (SELECT DISTINCT vw_monster_meting_lookup.bmp_id
FROM [SIR-KAP-DATA] dbo vw_monster_meting_lookup RIGHT OUTER JOIN [SIR-KAP-User] dbo NVWA_ZM_2009_2011
ON vw_monster_meting_lookup.bmp_cd_extern = NVWA_ZM_2009_2011.bmp_cd_extern
LEFT OUTER JOIN [SIR-KAP-DATA] dbo monster ON vw_monster_meting_lookup.bmp_id = monster.bmp_id
WHERE Waarsortgroepnr = 2 AND Waarsortnr = 9999 AND (Aanduiding LIKE '%li%ch%' Or Aanduiding LIKE '%ly%ch%'))

UPDATE [SIR-KAP-DATA] dbo monster
SET pro_id = 4321 --mango
WHERE bmp_id IN (SELECT DISTINCT vw_monster_meting_lookup.bmp_id
FROM [SIR-KAP-DATA] dbo vw_monster_meting_lookup RIGHT OUTER JOIN [SIR-KAP-User] dbo NVWA_ZM_2009_2011
ON vw_monster_meting_lookup.bmp_cd_extern = NVWA_ZM_2009_2011.bmp_cd_extern
LEFT OUTER JOIN [SIR-KAP-DATA] dbo monster ON vw_monster_meting_lookup.bmp_id = monster.bmp_id
WHERE Waarsortgroepnr = 2 AND Waarsortnr = 9999 AND (Aanduiding LIKE '%mango%'))

```

Figuur 2. Deel van een SQL-Userscript waarmee aanvullende informatie uit het ISI-veld Aanduiding wordt verwerkt. (ISI = Informatie Systeem voor Inspectie NVWA).

3.2 Aanpassingen dataformats en databank

In 2017 is een inventarisatie uitgevoerd naar de vereisten die EFSA stelt voor de verschillende domeinen (contaminanten, diergeneesmiddelen, additieven, gewasbeschermingsmiddelen). Aan de hand daarvan is een dataformat opgesteld voor levering van data aan KAP dat voorgelegd is aan de verschillende dataleveranciers. Tevens zijn de velden in KAP uitgebreid om aan de eisen van EFSA te kunnen voldoen.

In 2018 is binnen de NVWA onder regie van BuRO een traject opgestart om de dataverzameling binnen de NVWA en levering naar KAP te structureren. Als gevolg hiervan zal de data vanuit NVWA volgens een eenduidig format aan KAP aangeleverd worden. De levering volgens dit eenduidige format is in 2019 doorgevoerd en geeft, zoals ook hieronder aangegeven, een kwaliteitsimpuls aan de datakwaliteit. In 2020 is ook met WFSR het traject gestart om de dataverzameling volgens dit eenduidige format aan te leveren. Verder zal ook geëvalueerd worden of het aantal datavelden nog verder uitgebreid moet worden.

Ontvangen databestanden worden zoals voorheen ingeladen volgens een proces genaamd ETL (Extraction, Transformation and Load). Dat zijn scripts waarmee de data wordt geëxtraheerd uit een csv-file (Extract), vertaald naar KAP-codes (Translate) en ingeladen in de KAP-databank (Load). Hiermee wordt het gebruik van SQL-Userscripts vereenvoudigd.

In 2020 is de ETL verder verbeterd. Door het werken met vaste 'header'-namen was de inleesprocedure al flexibeler en generieker geworden. De 'header'-namen waren nog wel hoofdlettergevoelig. Deze vereiste is in 2020 losgelaten.

3.3 Implementatie Business Rules EFSA

Tijdens het uploaden van data in het Data Collection Framework (DCF) van EFSA wordt de data door EFSA gecheckt op juistheid en volledigheid, door de data te checken aan de door EFSA opgestelde Business Rules. Deze checks zijn tijdrovend, want tijdens het uploaden wordt vaak een (beperkt) aantal fouten teruggegeven. Daarom is in 2018 een applicatie gebouwd waarmee de check

aan de Business Rules voor EFSA al wordt gedaan tijdens het selecteren van data voor EFSA.

Business Rules van EFSA worden geïmporteerd in een applicatie, waarna een SQL-script (zie figuur 3) wordt gegenereerd voor iedere Business Rule. Dit SQL-script kan gedraaid worden op een individuele dataset.

De Business Rules worden door EFSA verstrekt in de vorm van XML-bestanden. Er zijn generieke en branche-specifieke Business Rules (voor chemische contaminanten, gewasbeschermingsmiddelen, VMPPR). Een parser/query-generator (in de programmeertaal python) vertaalt de Rules naar een SQL-script, dat eventuele 'overtredingen' detecteert. De overtredingen worden in een log-tabel weggeschreven, met voldoende identificerende gegevens om de fout te kunnen opzoeken en herstellen.

De checks vinden plaats voor het genereren van de uiteindelijke XML-file die wordt geüpload in het DCF van EFSA. Door deze checks is een efficiëntieslag gemaakt omdat er tijdens het aanleveren van de data aan EFSA minder tijd besteed hoeft te worden aan het oplossen van fouten.

```
-- =====
-- Rule GBR8 : 2014-08-08 active
-- =====

INSERT INTO #TMP2([resId], [dummy_0], [dummy_1], [code], [infoType], [info], [desc])
SELECT xyz.[resId]
  -- CheckedDataElements:
  , Cast(xyz.[progId] AS VARCHAR(255) )
  , Cast(xyz.[progLegalRef] AS VARCHAR(255) )
  -- Fixed Rule elements:
  , CAST( 'GBR8' AS VARCHAR(20) )
  , CAST( 'error' AS VARCHAR(10) )
  , CAST( 'progLegalRef is not constant for all records with the same progId;' AS VARCHAR(255) )
  , CAST( 'The value in "Programme legal reference" (progLegalRef) must be constant (the same) for all
  records with the same "Sampling programme identification code" (progId);' AS VARCHAR(1000) )
  -- -----
  -- AppliesTo
FROM [SIR-KAP-User].dbo.[SSD2_preXML] xyz
WHERE 1=1
  -- ignoreNull: no
  -- Condition
AND xyz.[progId] IS NOT NULL
  -- Verify
AND EXISTS (
  SELECT *
  FROM [SIR-KAP-User].dbo.[SSD2_preXML] nx
  WHERE nx.[progId] = xyz.[progId] -- Wel
        AND ( nx.[progLegalRef] <> xyz.[progLegalRef]
              ) -- Niet
        ) -- Verify (constant): different ones should not exist
;
GO
```

Figuur 3. Een voorbeeld van een gegenereerde Business Rule.

4 Gebruik van de data

De data uit KAP worden zowel nationaal als internationaal gebruikt. Hieronder een beschrijving welke dataverzoeken in 2020 in Nederland bij de KAP-databank zijn binnen gekomen en welke data naar EFSA zijn verzonden.

4.1 Gebruik data in Nederland

In 2020 is diverse malen een vraag aan de KAP-databank gesteld. In tabel 4 is een overzicht weergegeven van de gestelde vragen aan KAP in 2020.

Tabel 3. Dataverzoeken KAP-databank 2020.

Organisatie	Vraag	Food/feed
WFSR	Diergeneesmiddelen in melk/vlees/eieren	Food
	Diergeneesmiddelen in diervoeder	Feed
	Meetgegevens varkensvlees	Food
	Meetgegevens plantaardige producten	Food
	Desinfectans in dierlijke producten	Food
	Mycotoxinen en zware metalen	Food
	Gewasbeschermingsmiddelen in plantaardige producten	Food
RIVM	Nitraat in plantaardige producten	Food
	Dioxinen in eieren	Food
	Planttoxinen	Food
	Gewasbeschermingsmiddelen in plantaardige producten	Food
	Mycotoxinen in plantaardige producten	Food
	Organofosfaten	Food
	PFAS in vis	Food
BuRO	Meetgegevens aardappel	Food
	Meetgegevens vlees 2017 en 2018	Food
	Meetgegevens vlees 2019	Food
FoodCompass	Overzicht voor opstellen monsterplan	Food
Extern	Nitraat in plantaardige producten	Food
	Dioxinen en kwik in vis	Food

4.2 Levering aan EFSA

Sinds 2017 levert Nederland data aan EFSA volgens het SSD2-format. Het SSD2-format is voor EFSA momenteel het vereiste format voor datalevering. In tabel 5 wordt een overzicht gegeven van de data die in 2020 vanuit KAP naar EFSA is verzonden.

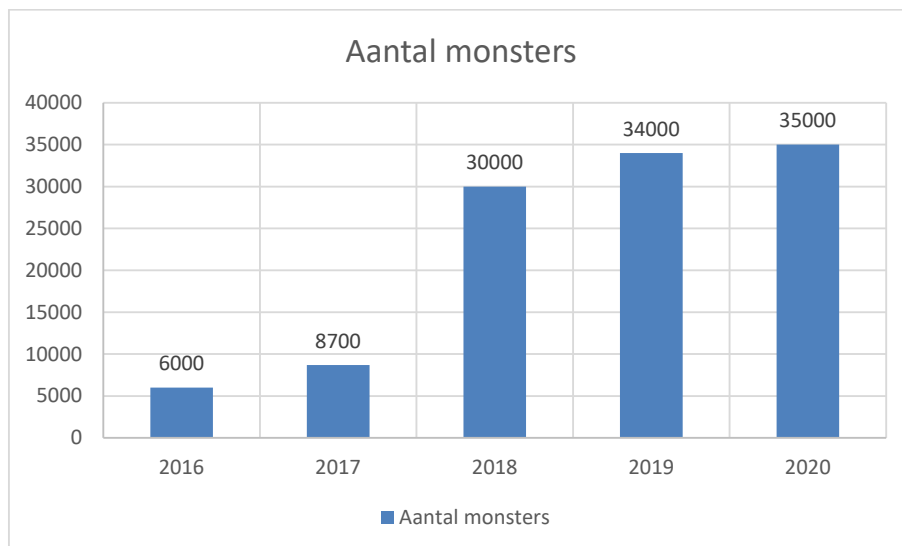
Met de uitbreiding van de velden in KAP is KAP up-to-date om de gevraagde chemische concentratiedata aan EFSA te kunnen leveren. Tevens is een extra inhaalslag opgestart om diervoedergegevens aan EFSA te gaan leveren. In 2019 zijn de resultaten van het gewasbeschermingsmiddelenonderzoek in plantaardige producten voor het eerst via KAP aan EFSA geleverd in SSD2-format, evenals in 2020. Een deel van de diervoedergegevens is eind 2020 in het juiste SSD2-format gezet en zullen naar verwachting in 2021 naar EFSA worden verzonden.

Tabel 4. Overzicht van Nederlandse concentratiedata die vanuit KAP naar EFSA zijn verzonden in 2020.

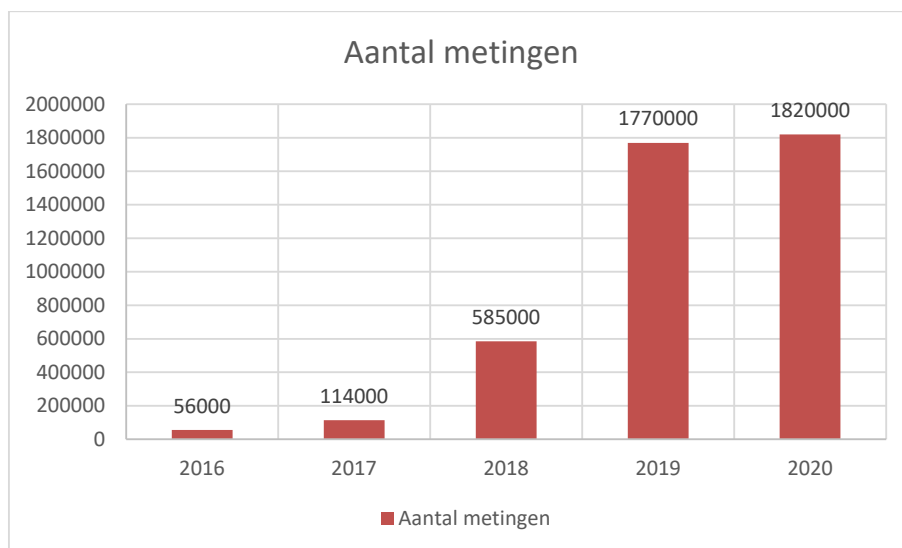
Leverancier	Meetprogramma	Jaar	Aantal monsters	Aantal meetresultaten
WFSR	Dioxinen PCB's PFAS Zware metalen PAK's	2019	+/- 275	+/- 10.000
	Diervoeders*	2018	+/- 1.000	+/- 25.000
NVWA	Nitraat	2019	+/- 80	+/- 80
	Zware metalen	2019	+/- 400	+/- 1.600
	Mycotoxinen	2019	+/- 4.000	+/- 75.000
	Acrylamide	2019	+/- 450	+/- 450
	Diergeneesmiddelen	2019	+/- 25.000	+/- 560.000
	Gewasbeschermingsmiddelen	2019	+/- 3.000	+/- 1.100.000
	Overige contaminanten: - Sudan kleurstoffen - Minerale olie - Pyrrolizidine-alkaloïden - HCN - MCPD's - PAK's - Jodium	2019	+/- 950	+/- 7.800

* diervoedergegevens staan klaar en worden in 2021 verstuurd.

In figuur 4 en figuur 5 wordt de groei in de aanlevering van data via KAP naar EFSA weergegeven. Figuur 4 geeft het aantal monsters per jaar weer, figuur 5 het aantal meetresultaten. Uit deze figuren blijkt dat het aantal monsters en meetresultaten de afgelopen jaren zijn gestegen. De verwachting is dat dit aantal de komende jaren verder zal toenemen.

Figuur 4. Overzicht van het aantal aangeleverde monsters aan EFSA per jaar via KAP.

Figuur 5. Overzicht van het aantal aangeleverde meetresultaten aan EFSA per jaar via KAP.

4.3 FAO en WHO

FAO en WHO vragen regelmatig aan deelnemende landen om concentratiedata aan GEMS/Food te leveren voor een risicobeoordeling (bijvoorbeeld voor het Joint FAO/WHO Expert Committee on Food Additives (JECFA)) en onderbouwing van nieuwe productnormen (in Codex Alimentarius). Deze verzoeken worden ook besproken in het Dataplatform (zie 5.4). Nederland levert niet direct aan GEMS/Food maar de data die naar EFSA zijn verstuurd, worden door EFSA doorgestuurd naar GEMS/Food. De verzoeken van Codex kunnen echter aanleiding geven om nog niet geleverde gegevens aan EFSA alsnog aan te

leveren, zodat deze ook door EFSA doorgestuurd kunnen worden aan GEMS/Food.

4.4 KAP-website

De KAP-website is onderdeel van de Engelstalige RIVM-website (<http://chemkap.rivm.nl>). De KAP-website dient als informatiebron voor publieke bezoekers die de RIVM-website bezoeken. De lay-out en teksten van de huidige KAP-website zijn verouderd en er wordt momenteel aan gewerkt om deze te vernieuwen.

Contaminants and residues in Food and Feed

In this topic	
Contaminants - General Information	This topic will discuss in more details the occurrence of contaminants and residues in animal feed and food products and the corresponding known health risks. This information is divided among the following subtopics: • Animal feed • Meat (products) • Fish (products) • Fruits and vegetables • Milk and dairy products Below you can select the type of subtopic you are interested in. After clicking on a specific subtopic a new tab will open with the corresponding information.
Pesticides - General Information	
Veterinary drugs - General Information	
Occurrence of Contaminants and Residues in Food and Feed	
Dietary risk assessment models for pesticide intake	
Data on request	
Publications	
Helpful sources of information related to Food Safety	
Contact Info	

Animal feed

Fish

Meat

Milk and dairy products

Fruit and vegetables

Figuur 6. Voorbeeld van een webpagina op de nieuwe KAP-website.

De nieuwe teksten zullen in het Engels zijn, maar zouden eventueel vertaald en ook uitgebracht kunnen worden op de Nederlandstalige RIVM-website. Hiernaast zal in 2020-2021 vernieuwing plaatsvinden van de manier waarop KAP-data gepresenteerd worden (datavirtualisatie) en toegankelijk zijn via de website. De verwachting is dat de nieuwe website in 2021 klaar is voor gebruik. Het bevat algemene informatie over residuen van gewasbeschermingsmiddelen, contaminanten en diergeneesmiddelen in voedingsmiddelen en diervoeder, de Europese wetgeving rondom residuen in voedingsmiddelen en diervoeder, de rol van KAP binnen het RIVM en informatie over andere (Nederlandse) organisaties betrokken bij voedselveiligheid. Daarnaast kan er op de huidige website ook data opgehaald worden in de vorm van drie verschillende Excel overzichten:

- 1) Trend reports for food and feed,
- 2) Trend reports for fruit and vegetables,
- 3) Overview of available KAP data on fruits and vegetables with exceeded Maximum Residue Levels (MRLs) (laatste 12 maanden).

Hierbij kunnen externe bezoekers via de KAP-website aangeven in wat voor type data ze geïnteresseerd zijn. Hier wordt vervolgens een overzicht van gecreëerd in één van de eerder genoemde Excel-bestanden, die daarna gedownload kunnen worden. De data in de overzichten zijn op geaggregeerd niveau en betreffen alle data die in de KAP-database zijn opgeslagen. Vroeger zat hier een login-functie voor met een wachtwoord, waardoor alleen geautoriseerde gebruikers toegang hadden tot de data.

In 2020 is tijdens het dataplatformoverleg besproken om ook de datavirtualisatie op de KAP-website te vernieuwen d.m.v. de rapportagetool PowerBI. PowerBI is een veelgebruikte tool gemaakt door Microsoft en kan gebruikt worden voor het visualiseren van data en het gebruiksvriendelijk creëren van tabellen en figuren voor het opstellen van rapportages. Door het RIVM is voorgesteld om de website te splitsen in een openbaar gedeelte en een besloten gedeelte. Op het openbare gedeelte zullen standaard figuren en tabellen te zien zijn met geaggregeerde data. Deze figuren en tabellen worden via het Centraal Management Systeem (CMS) van RIVMweb ontwikkeld. Het RIVM bezit namelijk niet over een licentie voor het openbaar gebruik van PowerBI. Het besloten gedeelte (achter een inlogschermb) bestaat uit 2 verschillende lagen van toegang. De eerste laag geeft beperkt toegang tot PowerBI waarmee de gebruikers gelimiteerd veranderingen kunnen brengen aan de tabellen en figuren. De tweede laag geeft volledige toegang tot het maken van figuren en tabellen via PowerBI en ook het kunnen downloaden van volledige datasets uit KAP. Hieronder is een overzicht gegeven van hoe data gepresenteerd gaan worden op de KAP-website voor het openbare en besloten gedeelte.

Tabel 5: Overzicht hoe KAP-data gepresenteerd worden op het openbare gedeelte van de KAP-website. Data is gepresenteerd op geaggregeerd niveau, men kan niet zien om welke stof het gaat. De tabellen en figuren worden ontwikkeld via het CMS van RIVMweb.

Product	Stofgroep	Jaar	Herkomst	aantal monsters	% <= LOQ	% Positief
Aardappel	Zware metalen	2018	NL	20	75	25
Aardappel	zware metalen	2018	EU	22	80	20
Aardappel	zware metalen	2018	Import	10	40	60

Tabel 6: Overzicht hoe KAP-data gepresenteerd worden op het besloten gedeelte van de KAP-website. Data is gepresenteerd op geaggregeerd niveau maar men kan per stof zien hoeveel positieven er zijn gemeten. De tabellen en figuren worden ontwikkeld via PowerBI.

Product	Stofgroep	Stof	Jaar	Herkomst	aantal monsters	% <=LOQ	% positief
Aardappel	Zware metalen	Cadmium	2018	NL	20	60	40
Aardappel	Zware metalen	Lood	2018	NL	20	90	10
Aardappel	mycotoxinen	Aflatoxine B1	2018	NL	20	95	5
Aardappel	Zware metalen	Cadmium	2018	EU	20	95	5
Aardappel	Zware metalen	Lood	2018	EU	20	90	10
Aardappel	mycotoxinen	Aflatoxine B1	2018	EU	20	60	40

In 2020 is er echter wat vertraging opgelopen met het creëren van de testomgeving voor de datavirtualisatie met PowerBI voor de nieuwe KAP-website. Dit kwam voornamelijk door COVID-19 en door een beperkt budget. Het doel is om eind 2021 een werkende versie van de nieuwe KAP-website compleet met nieuwe teksten, lay-out en integratie met PowerBI te publiceren op de Engelstalige RIVM-website.

5 Overlegstructuren

5.1 Overleg BuRO en RIVM

In 2020 heeft de projectcoördinator van het KAP-project regelmatig overleg gehad met de opdrachtgever over de voortgang van het project.

5.2 Overleg WFSR/NVWA-Handhaven en RIVM

Om de contacten met de dataleveranciers te onderhouden heeft het KAP-projectteam met enige regelmaat overleg met NVWA-Handhaven en WFSR. In 2020 hebben deze overleggen vanwege COVID-19 vooral online plaatsgevonden.

5.3 Breed NL overleg (Europese) Commissiewerkgroepen contaminanten en residuen

In Nederland komen met enige regelmaat deskundigen van WFSR, NVWA-Handhaven, BuRO, RIVM, LNV en VWS bij elkaar om ontwikkelingen in Brussel (DG Santé) in de werkgroepen van Persistent Organic Pollutants (POP's), milieu- en landbouwcontaminanten te bespreken en een Nederlands standpunt voor te bereiden. Vanuit KAP wordt deelgenomen aan dit overleg om bij te kunnen dragen aan de inhoudelijke discussies en inzicht te kunnen verschaffen in de beschikbaarheid van data en de datakwaliteit.

Daarnaast participeert KAP in het afstemmingsoverleg Residuen (over bestrijdingsmiddelen). In dit overleg participeren onder andere NVWA-Handhaven, BuRO, VWS, LNV, Ctgb, GroenteFruithuis en RIVM.

5.4 Dataplatform

In 2015 is onder voorzitterschap van VWS, met secretariaat vanuit BuRO, een nationaal overleg opgestart over datalevering aan EFSA: het Nationaal dataplatform meetgegevens chemische stoffen in levensmiddelen en diervoeders (afgekort tot Dataplatform). Hierin participeren naast VWS en BuRO afgevaardigden van NVWA-Handhaven, LNV, WFSR en RIVM.

Dit Dataplatform houdt overzicht over welke internationale dataverzoeken er zijn, welke data in Nederland gegenereerd worden, en welke data aan EFSA (of anderen) geleverd worden. Voor dit overzicht wordt door BuRO een databank gebouwd voor opslag van deze metagegevens, waar RIVM bij ondersteunt. Door het Dataplatform is besloten dat de KAP-databank zal dienen als centraal verzamelpunt om Nederlandse overheidsdata naar EFSA te sturen. De werkafspraken zijn in een beleidsnotitie vastgelegd, opgesteld door VWS als voorzitter van het Dataplatform, die is voorgelegd aan de MT's van VWS, NVWA-BuRO, WFSR en RIVM. Deze beleidsnotitie is aan actualisatie toe.

6 Conclusies

Er is een stijgende lijn te zien in het aantal analyseresultaten dat via KAP naar EFSA wordt verzonden. Door de uitbreiding van de datalevering aan EFSA heeft het KAP-project verder geïnvesteerd in de internationale positie van Nederland. KAP is samen met alle overheidspartijen actief om de Nederlandse processen voor dataverzameling en –levering te stroomlijnen.

In 2020 is een concept kwaliteitsplan opgesteld dat in 2021 zal worden afgerond.

Het KAP projectteam zal zich in 2021 op de volgende aandachtspunten richten:

- Verder afstemmen van formats voor datalevering met NVWA en WFSR;
- Opstellen criteria voor de inhoudelijke kwaliteit van de data voor risicobeoordeling;
- Het vernieuwen van de KAP-website. Naast het actualiseren van de tekst is het ook de bedoeling dat het opvragen van data via de KAP-website gaat veranderen. Restricties zullen ervoor moeten zorgen dat externe bezoekers beperkt zullen zijn in het opvragen van data. Deze restricties moeten nog besproken worden met de betrokken partijen;
- Verder wordt het mogelijk gemaakt om een verzoek in te dienen voor het verkrijgen van data (maatwerkoverzicht). Hierbij moet een aanvraagformulier worden ingevuld met informatie over de gebruiker, organisatie en waarvoor de data gebruikt gaat worden;
- Verder afronden en uitvoeren kwaliteitsplan KAP:
 - o Evalueren en aanpassen/aanvullen van huidige processen
 - o Waar nodig nieuwe procedures implementeren en toetsen
 - o Afstemmen met de (gedelegeerde) opdrachtgever.